

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

VI Всеукраїнська науково-практична конференція.

присвячена 25-річчю заснування факультету обліку та фінансів ПДАУ
та пам'яті його першого декана д. е. н., професора Опрі А.Т.

(5 грудня 2023 р.)

м. Полтава 2023

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

УДК 33: 167.1

А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 20.11.2023 р.).

Редакційна колегія:

- **Безкровний О.В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Дорогань-Писаренко Л. О.**, к. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Перерва П. Г.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
- **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Єгорова О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Остапенко Т. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Лега О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету.

Актуальні питання сучасної економічної науки : збірник матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченій 25-річчю заснування факультету обліку та фінансів ПДАУ та пам'яті його першого декана д. е. н., професора Опрі А.Т., 5 грудня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 416 с.

До збірника матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем української економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Малиш Вікторія	349
ОПТИМІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ ДЛЯ БАНКІВСЬКОЇ СФЕРИ Мірошніченко Єлизавета, Гукова Вікторія, Полуніна Юлія, Дугар Тетяна	352
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ І ПОСТВОЄННИЙ ПЕРІОДИ Редзюк Євгеній	355
МАРКЕТИНГОВІ ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКОГО БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ Сердюкова Єлена	358
ЗМІНИ В ОПОДАТКУВАННІ НА ЧАС ВВЕДЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ Тютюнник Світлана, Клиша Олександра	361
ПРОБЛЕМАТИКА ОБЛІКУ НА ТЛІ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ Хомин Петро	364
ПРОБЛЕМИ КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ Шевчук Альона	367
НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Яворський Вадим	370
БЮДЖЕТНЕ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ ТА СПЛАТА ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПЛАТНИКАМИ ПОДАТКІВ: РЕАЛІЇ ВОЄННОГО ЧАСУ Ярмоленко Юрій	373
СЕКЦІЯ 5. РОЗВИТОК ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ, РЕКРЕАЦІЇ ТА ГОСТИННОСТІ	375
DEVELOPMENT OF INNOVATIVE MARKETING TECHNOLOGIES IN THE FIELD OF TOURISM Basov Dmitriy, Sokyрко Vitaliy, Pererva Petro	376
FEATURES OF THE USE OF MARKETING TECHNOLOGIES IN THE TOURISM BUSINESS Kosenko Sofia, Pererva Petro	379
FORMATION OF CONCEPTUAL PROVISIONS OF TOURISM MARKETING Kopytsia Andrii, Lepskyi Roman, Pererva Petro	382

ЗМІНИ В ОПОДАТКУВАННІ НА ЧАС ВВЕДЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Тютюнник Світлана,

к.е.н., доцент,

Клиша Олександра

здобувач вищої освіти ОС Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Податкова система - це один із державних апаратів діяльності, що базується на сплаті податків, зборів та інших платежів платниками до бюджету та державних цільових фондів. В Україні податкова система досить молода, вона зазнала багато змін, отримавши повне своє оформлення лише у 2010 році, із прийняттям Податкового кодексу України. Ця сфера дуже чутлива до будь-яких змін, сплата податків та зборів на пряму залежить від ряду факторів.

Тому повномасштабне російське вторгнення у лютому 2022 року мало значний вплив на всю економіку країни, який відчувається до сьогодні. Більшість промислових областей окупована, масова стагнація, відсутність сировини, ресурсів, попиту, постійні обстріли. Зрозуміло, що постраждали підприємства та фірми стають не в змозі виконувати свої податкові обов'язки. Тому державі необхідно пристосовуватися до реальності, швидко реагувати на події, вносити корективи у свою діяльність. Виникає парадокс, коли держава потребує більше надходжень для підвищення обороноздатності, для забезпечення допомоги ВПО та безробітнім, а разом з цим відчувається різке скорочення податкових надходжень.

Це призводить до того, що 2022 рік стає роком податкових послаблень. Шок, якого зазнав український бізнес депутати послабили запровадженням податкових пільг та послабленням вимог до подання звітності. 3 березня Верховна Рада ухвалила два закони, що відтермінували сплату податків, подання звітності, запроваджували мораторій на всі види податкових перевірок та звільняли від відповідальності за невчасну сплату податків. Неоднозначною була можливість переходу на спрощену систему оподаткування підприємствам з оборотом до 10 млрд грн, що передбачала сплату 2% від обороту замість податку на прибуток (18%) та ПДВ (20%). Також ФОПи третьої групи на спрощеній системі отримали можливість сплачувати 2% від доходів замість 5%. У квітні дозвіл на перехід до такої системи отримали і компанії з понад 10 млрд грн річного доходу, окрім тих, хто працював у галузях азартних ігор, обміну валюти, виробництва й торгівлі підакцизними товарами, видобутку, виробництва й реалізації дорогоцінних металів і каміння, діяльності з управління підприємствами, надання послуг пошти та зв'язку [1].

Дозвіл на перехід на 2-відсоткову систему особами, що організовують азартні ігри, виробляють та продають ювелірну продукцію, займаються фінансовою діяльністю був отриманий у середині квітня. Тобто, таким чином, було знижено податковий тиск, але ці рішення було не зовсім доцільно вводити

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

для всіх, бо підприємства, що зазнали збитків і так не сплачували податків. Розширення ж спрощеної системи для всіх не лише не рекомендується, а й шкідливо впливає як на бюджет, так і на розвиток бізнесу.

Складною була ситуація на митниці. Пільги, надані на митниці, упродовж квітня-червня майже вдвічі перевищували надходження. Перевагу від нової системи оподаткування отримали лише імпортери, що припинили платити ПДВ, тоді як вітчизняні виробники продовжували його сплачувати. Як наслідок, ці зміни погіршили конкурентоспроможність українських компаній. Тому вже з 1 липня податки на імпорт було відновлено, а обмеження на імпортовані товари скасовано.

Також упродовж перших місяців війни законодавці значно знизили податкове навантаження на фізосіб-підприємців. З 1 квітня 2022 року і на невизначений строк (до завершення дії воєнного стану) підприємці I та II груп можуть не сплачувати єдиний податок і не заповнювати відповідну декларацію платника податку. Окрім того, їм дозволено не сплачувати ЄСВ за себе і за мобілізованих до Збройних сил України працівників [1].

Також змін зазнали строки сплати податків, було введено мораторій на проведення податкових перевірок, звільнено від сплати екологічного податку на територіях, де ведуться чи велися бойові дії або які тимчасово окуповані росіянами, від сплати податку на землю.

Проте уже із серпня 2023 року податкова система зазнала чергових змін. Так, скасовано заборону для ширших кіл на проведення планових перевірок та складено їх графік для платників податків, які:

- провадять діяльність в галузі виробництва чи реалізації підакцизної продукції;
- займаються гральним бізнесом (здійснюють діяльність у сфері азартних ігор);
- надають фінансові чи платіжні послуги.

Проте на платників податків інших сфер мораторій продовжує діяти.

Також з 1 серпня скасовано так звану «Особливу систему оподаткування єдиним податком за ставкою 2%». Якщо суб'єкт господарювання самостійно не відмовився від її використання, то з 01.08.2023 р. він автоматично був переведений на попередню систему оподаткування. Новостворені суб'єкти господарювання вважаються платниками єдиного податку 3 групи за 5% ставкою. Поновлено було і обов'язок ФОП – платників I та II групи сплачувати єдиний податок.

Також було уточнено деякі нюанси щодо ЄСВ. Продовжує діяти мораторій на проведення перевірок щодо правильності нарахування, обчислення та сплати ЄСВ (крім деяких груп). Штрафні санкції та пеня за вчинені порушення у період з 24 лютого та до 1 серпня не нараховуються, а нарахована за цей час пеня ще й підлягає списанню.

Отже, податкова система просто зобов'язана реагувати на зміни, що відбуваються у державі. Введення воєнного стану – серйозний факт, що змушує

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

владу коригувати свою діяльність у багатьох сферах. Особливо чутливою до таких змін є економіка, що наразі, на жаль, не має змоги працювати стабільно та використовуючи увесь потенціал.

Список використаних джерел

1. Гришко А., Бетлій О. Податкові послаблення для парків, ФОПів та інших під час війни. Що залишити, а що переглянути? URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/10/18/692753/>.

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану: Закон України від 30.06.2023 р. №3219-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3219-IX#Text>

3. Шапка А. Основні податкові зміни з 1 серпня 2023 року. URL: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/osnovni-podatkovyi-zmini-z-1-serpnya-2023-roku/>.